

a s touto skutečností byl srozuměn, ohledně příčin a průběhu nehodového děje, tedy střetu automobilu [REDAKCE] řízeného [REDAKCE] R. [REDAKCE] J. [REDAKCE] s chodkyní T. [REDAKCE] N. [REDAKCE] k němuž došlo dne [REDAKCE] v době okolo 10:05 hod. [REDAKCE] a možnosti řidiče střet zaznamenat či incidentu předejít, a tímto posudkem naprosto zpochybnil znalecký posudek z oboru dopravy doc. Ing. Iva Drahotského, Ph.D., ze dne 28.11.2012, č. [REDAKCE], vyžádaný policejním orgánem ve shora uvedené věci, který výslovně označil za technicky nepřijatelný a v podrobnostech uvedl, že při nehodě v žádném případě nedošlo k čelně-excentrickému střetu vozu [REDAKCE] s chodkyní, při kterém by v okamžiku rozjezdu chodkyně stála před pravou stranou vozidla, resp. před jeho pravým světlotemetem; při mechanismu střetu odvozeném doc. Drahotským by v žádném případě nedošlo ke [REDAKCE] chodkyně ani k poranění [REDAKCE], ale spíše by došlo k poranění temena hlavy; v žádném případě by nemohlo dojít k tomu, že by konečná poloha chodkyně po střetu byla ve stejném pruhu, kterým jelo vozidlo [REDAKCE], resp. na hraně pravého boku automobilu; průběh střetu popsal tak, že chodkyně v okamžiku rozjezdu vozu nestála před ním, ale již mimo jízdní profil vozidla, čelně k jeho pravému boku, přičemž v první fázi střetu se vozidlo pravým předním blatníkem třelo o chodkyni v dráze 1,66 m, poté došlo k zachycení chodkyně ve stojící poloze pevnou částí pravého zpětného zrcátka [REDAKCE].

[REDAKCE],
technickou příčinu nehody vysvětlil tak, že v okamžiku, kdy se chodkyně čelně postavila k pravému boku automobilu, mimo jízdní profil, řidič nesprávně odhadl její odstup a rozjel se, přičemž došlo k zachycení chodkyně pravým zpětným zrcátkem; řidič s velkou pravděpodobností přímé zachycení chodkyně neviděl, protože v okamžiku rozjezdu musel sledovat světelnou signalizaci a vozidlo před sebou, zpětné zrcátko bylo odkloněné od přímého pohledu o 75° a tudíž nebylo v periferním vidění řidiče, tento znalecký posudek obviněný následně po připomenutí znaleckého slibu a poučení o riziku trestního postihu podle § 346 trestního zákoníku shrnul a potvrdil dne 03.09.2013 v rámci výslechu znalce v hlavním líčení u Městského soudu v Praze, se sídlem v Praze 2, sp.zn. [REDAKCE], ačkoli musel vědět, že se jedná o podstatné skutečnosti pro rozhodnutí soudu o vině a trestu a že posouzení těchto otázek znalcem je pro soud zásadním důkazem, přičemž veškeré podstatné závěry učiněné ve znaleckém posudku obviněného [REDAKCE] D. [REDAKCE] byly jednoznačně vyvráceny revizním znaleckým posudkem Vysokého učení technického v Brně, Ústavu soudního inženýrství, ze dne 09.04.2014, č.j. [REDAKCE], který závěry obviněného [REDAKCE] D. [REDAKCE] označil za technicky nepřijatelné, a ve shodě se znaleckým posudkem doc. Drahotského konstatoval průběh nehodového děje naprosto odlišně od obviněného, konkrétně jako střet automobilu Porsche s chodkyní, která v okamžiku rozjíždění stála před pravým předním světlotemetem v jízdním profilu automobilu a řidiči nic nebránilo ve výhledu na chodkyni,

t e d y

jednak jako znalec podal hrubě zkreslený znalecký posudek,

jednak jako znalec před soudem uvedl nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí.

T í m s p á c h a l

jednak přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1 trestního zákoníku,

jednak přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku.

O d ů v o d n ě n í

V průběhu přípravného řízení byly shromážděny a provedeny nezbytné důkazy odůvodňující skutkové a právní závěry vyjádřené ve výrokové části obžaloby. Tyto jsou dostatečným podkladem pro postavení obviněného před soud.

■ J. ■ D. ■ v procesním postavení **obviněného** opakovaně využil práva odepřít výpověď. Při druhém výslechu dodal do spisu své písemné vyjádření ze dne 30.05.2016, na které se plně odkázal. Přestože toto vyjádření nemá procesní hodnotu výpovědi obviněného, při absenci takové výpovědi považuje státní zástupce za vhodné se jím blíže zabývat, neboť z materiálního hlediska nepochybně vyjadřuje mínění ■ D. ■ Obviněný zcela odmítá vinu a uvádí, že při vypracování posudku vycházel z důkazů, které zajistila Policie ČR, tj. z otěrových stop na vozidle ■ Chemické stopy v době zpracování posudku známy nebyly a poté, co se s nimi seznámil, tak tyto stopy zcela korelují s jeho závěry. Díky stopě č. 16 může doplnit mezeru v posudku. Pokud u hlavního líčení uvedl, že chodkyně byla při rozjezdu vozidla ■ k němu na okamžik připoutaná, nyní upřesňuje, že v okamžiku rozjezdu se chodkyně instinktivně zachytila hrany pravého předního blatníku, přičemž část těla chodkyně ■

■ V další části svého vyjádření obviněný polemizuje se závěry revizního znaleckého posudku Vysokého učení technického v Brně (dále též „RZP“), zejména s vyobrazením průběhu střetu chodkyně s vozidlem na obrázku č. 37 na s. 120 revizního znaleckého posudku. RZP považuje za nesprávný, nelogický, pomíjející zajištěné důkazy, za „od začátku do konce účelově vymyšlený“. Posudek se snaží vyhovět společenské objednávce, které vznikla medializací této autonehody, a proto si vymýšlí verzi, která je v rozporu s popisem nehody jejích přímých účastníků. V závěru osobně napadá jednoho ze zpracovatelů RZP, doc. Ing. Aleše Vémolu, Ph.D., jehož označuje za osobu, která „bez zábrán manipuluje důkazy, nemá žádný problém zneužívat svoje postavení a odbornost k tvrzení, kdy nevinný účastník dopravní nehody je v jeho závěrech vinen a skutečný viník nehody je naopak vyviněn.“ Obviněný se domáhá zastavení trestního stíhání, protože se nedopustil žádného protiprávního jednání.

Přestože výše uvedené vyjádření, učiněné již v rámci obhajoby obviněného, není předmětem trestního řízení, v reakci na některé tam uvedené odborné výhrady obstaral policejní orgán **doplňující vyjádření** doc. Vémoly (č.l. 21-24). Ten sice připouští teoretickou možnost chodkyně zachytit se rukama hrany blatníku, další okolnosti však takový průběh nehody vylučují. Vědomé zachycení chodkyně bylo v RZP na základě konzultace s prof. MUDr. Miroslavem Hirtem, CSc., vyloučeno, neboť chodkyně by se při vlečení vozem musela pochybovat pravým bokem vpřed a takto i spadnout (poranění pravé strany těla poškozené

Obviněný znalec (s. 5 posudku) píše, že s pomocí figuranta provedl pozorování provozu na předmětné křižovatce. „Když svítila červená a před přechodem zastavilo osobní vozidlo, tak se figurant postavil na úroveň pravého boku vozidla a asi 20cm před přední část vozidla tak, že to z pohledu od budov dělalo dojem, že figurant stojí na vedle, ale před pravou stranou vozidla, resp. před pravým světlotetem.“ Posudek však neobsahuje žádné údaje, na základě kterých by bylo možné toto tvrzení přezkoumat, bylo by lze očekávat především fotografickou dokumentaci, která je u obdobných znaleckých posudků samozřejmostí. Jedná se tedy pouze o znalcův subjektivní „dojem“? Uvedený závěr se nadto může vztahovat toliko na dva svědky, nikoli už na další, kteří se *tempore criminis* nacházeli na jiných místech.

Na s. 6 posudku znalec uvádí, že vozidlo bylo v době nehody „dosti znečištěné a každý vzájemný dotyk chodkyně s vozidlem zanechal stopy (...) Pokud by předmětná nehoda probíhala tak, jak ji odvodil předcházející znalec (pozn. – doc. Ivo Drahotský), tak by zákonitě na poškozeném nárazníku, skle pravého světlotetu a především na zaoblené i ploché části pravého předního blatníku, případně i na pravém okraji víka motorového prostoru, musela sražená chodkyně zanechat minimálně otěrové stopy.“ Z fotografií, pořízených Policií ČR krátce po činu, když pachatel odstavil vozidlo, je však již na první pohled patrné, že exteriér automobilu je čistý, jeho metalický lak se leskne (viz např. obrázek č. 44 z RZP na č.l. 182). Není tudíž možno konstatovat, že by každý vzájemný dotyk chodkyně s vozidlem zanechal stopy. V této souvislosti je třeba podtrhnout, že obviněný své závěry staví na existenci či naopak neexistenci otěrových stop na jednotlivých místech vnější části automobilu, přičemž ze spisového materiálu mohl snadno zjistit, že otěrové stopy byly policejním orgánem zajištěny až téměř měsíc po činu a zkoumané vozidlo se mezitím přepravovalo z místa na místo. Revizní znalecký posudek proto správně konstatuje, že důkazní hodnota těchto stop je velmi sporná.

Další podstatnou vadou posudku je, že jeho zpracovatel činí závěry z oboru lékařství (mechanismus vzniku zranění chodkyně a jejich možný rozsah), které dopravnímu znalci z povahy věci nepřislouží.

Obviněný s letitou praxí znalce (jmenován roku 1977) si výše uvedených fatálních nedostatků svého znaleckého zkoumání musel být dobře vědom, přesto s veškerou vahou funkce soudního znalce vědomě tvrdil, že tyto závěry jsou pravdivé a naopak závěry konkurenčního znaleckého posudku jsou mylné.

Stěžejním důkazem je pak již zmíněný **revizní znalecký posudek** Vysokého učení technického v Brně, Ústavu soudního inženýrství, vyžádaný Městským soudem v Praze v trestní věci sp.zn. [redacted] jehož autory jsou doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D., Ing. Robert Sedlák, Ing. Bc. Marek Semela, Ph.D., s nimi spolupracující Ing. et Ing. Martin Kunovský (oponent Ing. Pavel Krejčíř). Jeho součástí je i konzultační zpráva lékaře prof. MUDr. Miroslava Hirta, CSc., zaměřená na popis a vysvětlení možného mechanismu vzniku zranění chodkyně s přihlédnutím ke stanovanému průběhu nehodového děje podle RZP. Posudek na 250 listech vč. příloh s **využitím veškerých dostupných důkazů**, zajištěných v trestním řízení, do naprostých podrobností analyzuje průběh technických událostí na místě činu a odpovídá na zadané otázky, mezi které patří i přezkoumání a zhodnocení znaleckého posudku [redacted] D [redacted] č. [redacted].

Právě tato část revizního znaleckého posudku (č.l. 180-186, v RZP jde o s. 148 – 156) je pro aktuální trestní řízení zvláště důležitá. Autoři revizního znaleckého posudku zde postupně zpochybňují či zcela vyvracejí celkem deset zásadních závěrů znaleckého posudku [redacted] D [redacted]. Státní zástupce v podrobnostech na tuto pasáž RZP odkazuje. Kromě vad, kterými

se státní zástupce zabýval již výše, je vhodné upozornit především na vyjádření revizních znalců ke stěžejnímu závěru [REDAKCE] D [REDAKCE] o tom, že se tělo chodkyně [REDAKCE]

[REDAKCE] Z revizního znaleckého posudku vyplývá, že tento mechanismus není technicky možný. Chodkyni nemohla zachytit pevná část zpětného zrcátka, neboť v této pozici by stála tak blízko vozu, že by jí současně přední kolo přešlo prsty u nohou (což se nestalo). Pokud by stála od vozidla o něco dále, zasáhla by ji pohyblivá část zrcátka a to by se při kontaktu s jejím tělem sklopilo, tudíž by ji nemohlo ani zachytit, ani zranit.

Revizní znalecký posudek dochází ke zcela jinému závěru o průběhu inkriminovaného střetu, a sice že (zkráceně řečeno) chodkyně v okamžiku střetu s vozidlem [REDAKCE] stála před jeho pravým předním světlometem v jízdním profilu automobilu a řidiči nic nebránilo ve výhledu, chodkyni tedy mohl vidět. Jak plyne z konzultační zprávy prof. MUDr. Miroslava Hirta, CSc., takto stanovený technický průběh střetu je akceptovatelný i z hlediska medicínského, zohledňujícího možný vznik zranění těla chodkyně. RZP se ostatně shoduje s původním znaleckým posudkem doc. Drahotského, jehož závěry revizní znalci v podstatných částech označili za technicky přijatelné.

Na tomto místě je vhodné zdůraznit, že Ústav soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně je renomovaným znaleckým ústavem, nadaným autoritou podávat revizní znalecké posudky, jejichž závěry jsou při rozdílnosti prostých znaleckých posudků v soudním řízení rozhodující. Závěry revizního znaleckého posudku v dané trestní věci akceptoval jak nalézací Městský soud v Praze, tak i odvolací Vrchní soud v Praze.

Stranou pozornosti by neměl zůstat ani markantní rozdíl mezi rozsahem znaleckého posudku doc. Drahotského (94 stran) a obviněného (12 stran). Přestože obecně není možné bez dalšího vyslovit přímou úměru mezi délkou posudku a jeho kvalitou, v konkrétním případě tato vztahnost platí, neboť posudek je stížen podstatnými vadami, popsány výše, a krátký rozsah je proto podpůrným důkazem špatně odvedené práce znalce.

Podle § 8 zákona o znalcích a tlumočnících jsou znalci povinni vykonávat svou činnost *řádně*. Znalec skládá slib, že při své znalecké činnosti bude přesně dodržovat právní předpisy, že znaleckou činnost bude konat nestranně podle svého nejlepšího vědomí, že bude plně využívat všech svých znalostí a že zachová mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se při výkonu znalecké činnosti dozvěděl (§ 6 odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnících).

Je obecně známo, že navzdory své zásadní úloze v soudním řízení znalecká činnost mnohdy postrádá patřičnou odbornou kvalitu a úroveň znaleckých posudků není uspokojivá.¹ Při absenci hlubší analýzy lze pouze spekulovat, čím je tento problém v konkrétních případech způsoben. Je však třeba vždy striktně rozlišovat mezi neshodami v odborných názorech (ty jsou legitimní), nedbalou prací soudních znalců (sankcionována normami správního práva) a úmyslným podáváním nepravdivých, hrubě zkreslených či neúplných znaleckých posudků (sankcionováno podle § 346 trestního zákoníku).

Obhájce obviněného JUDr. Vít Široký ve výše uvedeném opatření vznesl vůči znalci požadavek nalezení varianty nehodového děje, která by byla pro jeho klienta, obviněného [REDAKCE] R [REDAKCE] J [REDAKCE] co nejpříznivější. Takové zadání je z pohledu obviněného pochopitelné a správné, protože vychází z ústředních zásad obhajoby (zejm. § 41 odst. 1

¹ Aktuálně tento názor vyslovil např. prof. Pavel Šámal, In: Šámal, P., Znalci a jejich trestní odpovědnost, Bulletin advokacie č. 9/2016, s. 15-24.

trestního řádu) i trestního procesu *an sich*, a sice že soud musí při svém rozhodování v pochybnostech vycházet vždy z té varianty skutkového děje, která je pro obviněného nejprůzračnější. Obviněný si však zadání vyložil naprosto nepřijatelným způsobem, rezignoval na řádný výkon znalecké činnosti, která musí vždy respektovat postup *lege artis* a objektivní realitu, a výsledky svého znaleckého zkoumání výrazně a jednostranně zkreslil ve prospěch obviněného (resp. zadavatele posudku), a to i za cenu vědomého opomenutí zcela zásadních důkazů. Vznikl tak posudek, jenž je objektivně hrubě zkreslený a odborně neobhajitelný a který rozhodně není odbornou a fundovanou polemikou s jiným expertním názorem, při které oba znalci předkládají pádné a validní argumenty pro svoji verzi.

Písemné vyjádření obviněného, zmíněné výše, svědčí o jeho argumentační nouzi, protože se uchyluje i k agresivně laděným slovním výpadům proti zpracovatelům RZP, které podle názoru žalobce nemají nic společného s elementární etikou nejen soudního znalce, ale i jakékoli korektně jednajících osoby. Je pozoruhodné, že v tomto vyjádření přichází obviněný jakoby najednou s další verzí nehodového děje (chodkyně se měla chytit blatníku vozu), kterou ve znaleckém posudku vůbec neuvádí. Jak již je výše řečeno, i tuto verzi k dotazu policejního orgánu znalec doc. Vémola jako jeden ze zpracovatelů RZP v kontextu dalších zjištěných faktů z odborných pozic odmítl. Pokud obviněný píše, že stopa č. 16 v době zpracování posudku nebyla součástí spisového materiálu, je třeba konstatovat, že vyhodnocení stopy č. 16 (fragment černého bavlněného vlákna o délce 1 mm z lemu pravého předního blatníku v úrovni pravého předního světla) tvoří součást odborného vyjádření Odboru kriminalistické techniky a expertiz Policie ČR, č.j. [REDAKCE] [REDAKCE] které bylo vyhotoveno dne 26.06.2012. Tedy devět měsíců předtím, než byl obviněný [REDAKCE] D [REDAKCE] vůbec přibrán k vypracování znaleckého posudku.

Z hlediska **subjektivní stránky** trestného činu je nutno připomenout, že obviněný byl v době činu zkušeným znalcem s praxí již od roku 1977, který nepochybně věděl, že základním předpokladem vypracování pravdivého znaleckého posudku je důkladné seznámení se s kompletní důkazní materiál a její pečlivé vyhodnocení. V konkrétním případě bylo pravděpodobným hlavním motivem vyjít co nejvíce vstřícně zadavateli posudku, tedy obhajobě, a dostat obviněného [REDAKCE] R [REDAKCE] J [REDAKCE] do co nejprůzračnějšího postavení před soudem. Pakliže však znalec hrubě porušil zásady znalecké činnosti, musel být *přínejménším* srozuměn (ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku) s tím, že jím podaný znalecký posudek, který následně stvrdil při hlavním líčení, je hrubě zkreslený a je způsobilý dovést soud k nesprávnému rozhodnutí o vině obžalovaného (v intencích § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku). Pokud by totiž soud v trestní věci [REDAKCE] R [REDAKCE] J [REDAKCE] připustil jako možnou tu verzi nehodového děje, kterou prezentoval obviněný, v souladu s výše už vyjádřenou zásadou *in dubio pro reo* by musel žalovaný skutek výrazně jinak právně kvalifikovat, zřejmě jako mírněji trestný nedbalostní delikt. Ve vztahu k jednání obviněného [REDAKCE] D [REDAKCE] je třeba připomenout, že podle judikatorních i doktrinárních názorů pro konstatování nepřímého úmyslu postačí i pouhá lhostejnost pachatele vůči způsobenému následku².

Přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1 trestního zákoníku se dopustí ten, kdo jako znalec podá *nepravdivý, hrubě zkreslený* nebo *neúplný* znalecký posudek. Při úvahách, pod kterou z těchto tří vzájemně těsně hraničících alternativ je vhodné jednání obviněného subsumovat, se státní zástupce přidržel tzv. Velkého komentáře

² Blíže k tomu viz např. Kratochvíl, V. a kol., Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vyd., Praha, C.H.Beck 2012, s. 289-291.

k trestnímu zákoníku. Podle něj „*hrubě zkreslený znalecký posudek může částečně odpovídat skutečnosti, ale některé podstatné okolnosti, resp. závěry jsou vědomě hrubě nepřesné, resp. nepravdivé.*“³ Obviněný vyšel z reálných pokladů posudku doc. Drahotského, přitom však některé podstatné součásti trestního spisu vědomě nezohlednil a ignoroval a výsledky svého znaleckého zkoumání úmyslně hrubě zkreslil. Nejpriléhavější charakteristikou inkriminovaného posudku je tedy označení *hrubě zkreslený*.

Přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku se dopustí pachatel, který jako znalec před soudem uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí. První a druhý odstavec citovaného zákonného ustanovení tvoří samostatné skutkové podstaty a žalobce v daném případě považuje jejich jednočinný souběh za možný.

Na základě výše řečeného má státní zástupce za prokázané, že obviněný [REDAKCE] J. D. [REDAKCE] skutkem uvedeným ve výroku obžaloby naplnil obligatorní znaky skutkových podstat obou žalovaných přečinů, tedy jak jejich subjektivní, tak objektivní stránku. Obviněný dosud nebyl soudně trestán. Městský soud v Praze sdělil, že obviněný byl na vlastní žádost ke dni 27.02.2014 vyškrtnut ze seznamu znalců. Obviněný [REDAKCE] J. D. [REDAKCE] svým činem porušil veřejný zájem na řádném výkonu znalecké činnosti, jakož i zájem na správném zjištění skutkového stavu jako základu zákonného rozhodnutí v řízení před soudy, a je třeba, aby se z něj zodpovídal před soudem.

Státní zástupce navrhuje u hlavního líčení:

- 1) Vyslechnout zpracovatele revizního znaleckého posudku Aleše Vémolu (zproštění mlčenlivosti č.l. 286).
- 2) Provést důkaz trestním spisem Městského soudu v Praze, sp.zn. [REDAKCE] zejména obžalobou státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze ve věci sp.zn. [REDAKCE] znaleckým posudkem doc. Drahotského, znaleckým posudkem obviněného, revizním znaleckým posudkem Vysokého učení technického v Brně, Ústavu soudního inženýrství, záznamy o prověrkách na místě podle § 104e trestního řádu, záznamy o vyšetřovacích pokusech podle § 104c trestního řádu, kamerovými záznamy GE Money Bank, a.s., protokoly o hlavním líčení, rozsudkem Městského soudu v Praze sp.zn. [REDAKCE] rozsudkem Vrchního soudu v Praze sp.zn. [REDAKCE]
- 3) Podle § 213 odst. 1 trestního řádu předložit stranám k nahlédnutí opis z Rejstříku trestů č.l. 697, vyjádření Městského soudu v Praze č.l. 698-701.

Státní zástupce
Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2
JUDr. Ondřej Šťastný

³ Šámal, P. a kol., Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vyd., Praha, C.H.Beck 2010, s. 2960-2961.